

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

ВКАРБОВАНІ В ЛІТОПИС НАУКИ

2-ге видання, перероблене і доповнене

Харків — 2020

УДК 378.4(477.54-25):929:394.46(092)
В 56

Рецензенти:

д-р іст. наук, проф. С. І. Посохов;
канд. іст. наук, доц. О. Г. Павлова.

*Затверджено до друку рішенням Вченої ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 6 від 29 травня 2018 року)*

Вкарбовані в літопис науки / уклад. О. І. Вовк, А. В. Григор'єв, С. М. Куделко ; вст. ст. В. С. Бакіров ; гол. ред. В. С. Бакіров. – 2-ге вид., перероб. і доповн. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. – 376 с.

ISBN 978-966-285-613-2

У покажчику подано біографії діячів науки, освіти і культури, чії долі були пов'язані з Харківським університетом, а імена увічнені в назвах законів і формул, космічних і географічних об'єктів, ботанічних, зоологічних і палеонтологічних таксонів, надані установам і організаціям тощо. Видання розраховано на всіх, хто цікавиться історією вітчизняної науки та освіти.

В указателе представлены биографии деятелей науки, образования и культуры, чьи судьбы были связаны с Харьковским университетом, а имена увековечены в названиях законов и формул, космических и географических объектов, ботанических, зоологических и палеонтологических таксонов, присвоены учреждениям и организациям и проч. Издание рассчитано на всех, кто интересуется историей отечественной науки и образования.

УДК 378.4(477.54-25):929:394.46(092)

ISBN 978-666-623-630-5 (1-ше вид.)

© Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2009

ISBN 978-966-285-613-2 (2-ге вид.)

© Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2020

© Вовк О. І., Григор'єв А. В., Куделко С. М., уклад., 2020

© Дончик І. М., макет обкладинки, 2020

ЗМІСТ

Слово до читача	7
Від укладачів	8
Персоналії	

Абаєв Салат Михайлович.....	9	Брауде Семен Якович.....	44
Абражанов Олександр Олексійович.....	10	Бременер Михайло Мойсейович.....	45
Абрамов Сергій Семенович.....	11	Бубліченко Лазар Іванович.....	46
Аверін Віктор Григорович.....	12	Бузескул Владислав Петрович.....	47
Азбель Марк Якович.....	13	Булаховський Леонід Арсенійович.....	48
Акімов Леонід Опанасович.....	14	Булдовський Олександр Теофілович.....	49
Александров Юрій Володимирович.....	15	Вальтер Антон Карлович.....	50
Алчевські.....	16	Валяшко Микола Овксентійович.....	51
Альтгаузен Аарон Якович.....	17	Величко Федір Петрович.....	52
Антоненко-Давидович Борис Дмитрович.....	18	Венедиктов Олександр Савич.....	53
Арнольд Володимир Митрофанович.....	19	Веретенников Василь Іванович.....	54
Артемчук Іван Власович.....	20	Верешагін Леонід Федорович.....	55
Асєєв Микола Миколайович.....	21	Ветухів Михайло Олексійович.....	56
Ахієзер Наум Ілміч.....	22	Веркін Борис Ієремійович.....	57
Ахієзер Олександр Ілміч.....	23	Виноградов Костянтин Олександрович.....	58
Багалій Дмитро Іванович.....	24	Вишеславський Леонід Миколайович.....	59
Бакіров Віль Савбанович.....	25	Віленкін Олександр Володимирович.....	60
Балмін Микола Петрович.....	26	Владиков Вадим Дмитрович.....	61
Барабашов Микола Павлович.....	27	Вовк Федір Іванович.....	62
Бартенєв Олександр Федорович.....	28	Водяницький Володимир Олексійович.....	63
Бекетов Андрій Миколайович.....	29	Волинський Федір Андрійович.....	64
Бекетов Микола Миколайович.....	30	Волков Дмитро Васильович.....	65
Бельська Ірина Миколаївна.....	31	Воробйов Володимир Петрович.....	66
Бердичевський Григорій Абрамович.....	32	Гавриленко Микола Іванович.....	67
Бернштейн Сергій Натанович.....	33	Галкін Олександр Олександрович.....	68
Білецький Олександр Іванович.....	34	Гапон Євген Микитович.....	69
Білик Юрій Петрович.....	35	Гейманович Олександр Йосипович.....	70
Бобровников Микола Федорович.....	36	Георгієвський Костянтин Миколайович.....	71
Богданов Олександр Олександрович.....	37	Герасимович Борис Петрович.....	72
Богомолов Тимофій Іванович.....	38	Гехтман Георгій Миколайович.....	73
Богословський Микола Андрійович.....	39	Гіршман Леонард Леопольдович.....	74
Бокаріус Микола Миколайович.....	40	Глускін Лазар Матвійович.....	75
Бокаріус Микола Сергійович.....	41	Гнилосиров (Гнилосир) Василь Степанович.....	76
Борисяк Никифор Дмитрович.....	42	Голіков Артур Павлович.....	77
Боровиковський Левко Іванович.....	43	Голубов Олексій Андрійович.....	78

Гончар Олесь (Олександр) Терентійович.....	79	Ісанбет Накі (Закіров Накі Сіразійович).....	130
Гордон Володимир Михайлович.....	80	Каврайський Володимир Володимирович.....	131
Граве Дмитро Олександрович.....	81	Кадель Михайло Йосипович.....	132
Грецький Андрій Михайлович.....	82	Каїшев Ростислав Атанасов.....	133
Григор'єв Сергій Петрович.....	83	Каковський Антон Хомич.....	134
Гришин Анатолій Пилипович.....	84	Калениченко (Калиниченко) Іван Йосипович.....	135
Грінченко Борис Дмитрович.....	85	Канер Емануїл Айзикович.....	136
Гроссгейм Олександр Альфонсович.....	86	Каразін Василь Назарович.....	137
Грубе Вільгельм Федорович.....	87	Каразіни.....	138
Гулак-Артемівський Петро Петрович.....	88	Каринська Варвара Андріївна.....	139
Гулевич Володимир Сергійович.....	89	Кармінський Марк Веніамінович.....	140
Гуревич Михайло Йосипович.....	90	Кач Олександр Володимирович.....	141
Гуров Олександр Васильович.....	91	Кач Юрій Ісаакович.....	142
Гут (Хут) Йоганн (Іван Іванович).....	92	Кашенко Микола Феофанович.....	143
Давиденков Сергій Миколайович.....	93	Кеппен Петро Іванович.....	144
Данилевський Василь Якович.....	94	Кисельов Микола Миколайович.....	145
Данилович Ігнатій Миколайович.....	95	Кіачелі Лео (Шенгелая Леон Михайлович).....	146
Делавінь Франсуа Жислен (Франц Олександрович).....	96	Кіпріанов Андрій Іванович.....	147
Деліцин Сергій Миколайович.....	97	Клеопов Юрій Дмитрович.....	148
Дерегус Михайло Гордійович.....	98	Клоков (Доленго) Михайло Васильович.....	149
Десятова-Шостенко Наталія Олексіївна.....	99	Кнорозов Юрій Валентинович.....	150
Джанелідзе Юстин Юліанович.....	100	Ковалевський Максим Максимович.....	151
Дзержинський Владислав Едмундович.....	101	Колектив дослідників астероїдів НДІ астрономії Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.....	152
Доброчаєва Дарина Микитівна.....	102	Коноваленко Олександр Олександрович.....	153
Довнар-Запольський Митрофан Вікторович.....	103	Конторович Віктор Мусяйович.....	154
Дринов Марин Степанович.....	104	Копиленко Олександр Іванович.....	155
Дрінфельд Володимир Гершонович.....	105	Корецький Володимир Михайлович.....	156
Дубенко Євген Григорович.....	106	Коробов Анатолій Михайлович.....	157
Дубровіна Олександра Омелянівна.....	107	Коробов Валерій Іванович.....	158
Дунаєвський Ісаак Осипович.....	108	Коробов Всеволод Анатолійович.....	159
Едельштейн Яків Самуїлович.....	109	Коротков Микола Сергійович.....	160
Ельтеков Олександр Павлович.....	110	Коршиков Олександр Аркадійович.....	161
Ендзелін Ян Марцевич.....	111	Коршун Степан Васильович.....	162
Епштейн Веніамін Миронович (Меєрович).....	112	Коршунов Юрій Петрович.....	163
Ерліх Семен Лазарович.....	113	Косач Михайло Петрович.....	164
Євдокимов Микола Миколайович.....	114	Косевич Арнольд Маркович.....	165
Жемгуліс Юозас.....	115	Костомаров Микола Іванович.....	166
Забіла Наталя Львівна.....	116	Котов Михайло Іванович.....	167
Зайкевич Анастасій Єгорович.....	117	Кравцов Петро Іванович.....	168
Залеський В'ячеслав Костянтинівич.....	118	Красілов Валентин Абрамович.....	169
Захаренко Всеволод Борисович.....	119	Краснов Андрій Миколайович.....	170
Зеленін Михайло Герасимович.....	120	Красуський Костянтин Адамович.....	171
Ібрагімов Надір Бабайович.....	121	Крейн Марк Григорович.....	172
Іваненко Дмитро Дмитрович.....	122	Криницький Іван Андрійович.....	173
Іванов Ілля Іванович.....	123	Кричевський Василь Григорович.....	174
Іванов Михайло Федорович.....	124	Круглий Юрій Миколайович.....	175
Ізмайлов Микола Аркадійович.....	125	Кузнець Семен Абрамович.....	176
Імшенецький Василь Григорович.....	126	Кузнецов Михайло Михайлович.....	177
Іноземцев Федір Іванович.....	127	Кулик Ігор Орестович.....	178
Іоанн Шанхайський і Сан-Франциський (Максимович Михайло Борисович).....	128	Культіасов Михайло Васильович.....	179
Іосифов Гордій Максимович.....	129	Кульчицький Микола Костянтинівич.....	180

Кураєв Едуард Олексійович.....	181	Павловський Олександр Іванович.....	235
Курячий Костянтин Миколайович.....	182	Паладін Володимир Іванович.....	236
Лавренко Євген Михайлович.....	183	Паладін Олександр Володимирович.....	237
Лагутинський Михайло Миколайович.....	184	Пархоменко	
Лазаревич Іван Павлович.....	185	Поліна (Парасковія) Георгіївна (Юріївна).....	238
Лазаренко Євген Костянтинович.....	186	Пенго Костянтин Костянтинович.....	239
Ландау Лев Давидович.....	187	Пенський Юліан Романович.....	240
Левницький Григорій Васильович.....	188	Петренко Віктор Павлович.....	241
Левітан Борис Мойсейович.....	189	Петренко Михайло Миколайович.....	242
Лейпунський Олександр Ілч.....	190	Пильчиков Микола Дмитрович.....	243
Липа Іван Львович.....	191	Пісудський Юзеф Клеменс.....	244
Лисенко Микола Віталійович.....	192	Пітра Адольф Самойлович.....	245
Литвиненко Леонід Миколайович.....	193	Платонов Костянтин Іванович.....	246
Литвиненко Леонід Михайлович.....	194	Плігінський Володимир Григорович.....	247
Ліфшиць Ілля Михайлович.....	195	Погорелов Олексій Васильович.....	248
Лопатін Ігор Костянтинович.....	196	Подрез Аполінарій Григорович.....	249
Лукаш Микола Олексійович.....	197	Позен Леонід Володимирович.....	250
Луньов Афанасій (Панас) Федорович.....	198	Померанчук Ісак Якович.....	251
Лупішко Дмитро Федорович.....	199	Попов Михайло Федорович.....	252
Лямбль Душан Федорович.....	200	Попов Сергій Платонович.....	253
Ляпунов Олександр Михайлович.....	201	Порещкий Платон Сергійович.....	254
Майзель Веніамін Михайлович.....	202	Постоев Олександр Іванович.....	255
Макридін Володимир Петрович.....	203	Потебня Андрій Олександрович.....	256
Мандрика Петро Васильович.....	204	Потебня Олександр Опанасович.....	257
Мартинів Олексій Васильович.....	205	Потоцький Северин Йосипович.....	258
Марченко Володимир Олександрович.....	206	Пржевальський Броніслав Григорович.....	259
Масловський Олексій Францевич.....	207	Прибитков Григорій Олексійович.....	260
Матвієнко Олександра Михайлівна.....	208	Прісний Олександр Володимирович.....	261
Медведев Гліб Сергійович.....	209	Прокопенко Наталія Максимівна.....	262
Медведев Сергій Іванович.....	210	Прокудін Юрій Миколайович.....	263
Мельников Олег Олександрович.....	211	Рейнгард Анатолій Людвігович.....	264
Мельников-Разведьонков Микола Федорович.....	212	Рейнгард Людвіг Вільгельмович (Васильович).....	265
Меркулов Іван Йосипович.....	213	Редін Єгор Кузьмич.....	266
Мечников Ілля Ілч.....	214	Різниченко (Резниченко) Володимир Васильович.....	267
Мечников Лев Ілч.....	216	Роммель Крістоф-Дітріх (Христофор Пилипович).....	268
Мигачова Євгенія Юхимівна.....	217	Ротерт Владислав Адольфович.....	269
Миротворцев Сергій Романович.....	218	Рубашов Савелій Миронович.....	270
Мисла Мирослав Іванович.....	219	Руднев Борис Кузьмич.....	271
Міллер Дмитро Петрович.....	220	Савич Олексій Миколайович.....	272
Мільман Віталій Давидович.....	221	Савченко Петро Миколайович.....	273
Мокржецький Сигізмунд Олександрович.....	222	Самойлова-Яхонтова Наталія Сергіївна.....	274
Муратов Ігор Леонтіївич.....	223	Свиренко Дмитро Онисифорович.....	275
Надеїн Костянтин Сергійович.....	224	Світличний Іван Олексійович.....	276
Натішвілі (Натієв) Олександр Миколайович.....	225	Семейкін Борис Євгенович.....	277
Нейман Юрій Чеславович (Єжи).....	226	Семенов Олександр Степанович.....	278
Нікітін Василь Васильович.....	227	Семирадський Генріх Іполитович.....	279
Нікольський Олександр Михайлович.....	228	Серга Борис Полікарпович.....	280
Новаченко Микола Петрович.....	229	Серебрякова Зінаїда Євгенівна.....	281
Оганесян Леон Андрійович.....	230	Сикора Йозеф (Йосип Йосипович).....	282
Опенховський Федір Мечиславович.....	231	Симон Василь Петрович.....	283
Осиповський Тимофій Федорович.....	232	Синельников Кирило Дмитрович.....	284
Остроградський Михайло Васильович.....	233	Синельников Рафаїл Давидович.....	285
Павлов Володимир Олексійович.....	234	Ситенко Михайло Іванович.....	286

Сокальський Володимир Іванович.....	287	Францевич Іван Микитович.....	330
Сокальський Петро Петрович.....	288	Фрішман Микола Михайлович.....	331
Соколов Микола Андрійович.....	289	Хмелевський Вікентій Фердинандович.....	332
Сорокін Микола Васильович.....	290	Хохленко Людмила Іванівна.....	333
Сосюра Володимир Миколайович.....	291	Цвельов Микола Миколайович.....	334
Срезневський Ізмаїл Іванович.....	292	Ценковський Лев Семенович.....	335
Старицький Михайло Петрович.....	293	Цинамдзгвришвілі (Цинамдзгваров)	
Стеглов Володимир Андрійович.....	294	Михайло Дорофійович.....	336
Степанов Павло Тихонович.....	296	Цулуکیدзе Олександр Петрович.....	337
Стойкович Афанасій Іванович.....	297	Чаклін Василь Дмитрович.....	338
Струве Отто Людвігович.....	298	Чернай Олександр Вікентійович.....	339
Струтинський Вілен Митрофанович.....	299	Чернявський Володимир Іванович.....	340
Суботін Максим Семенович.....	300	Черняєв Василь Матвійович.....	341
Сумцов Микола Федорович.....	301	Чикаленко Євген Харлампійович.....	342
Сушкевич Антон Казимирович.....	302	Чичибабін (Полушин) Борис Олексійович.....	343
Талієв Валерій Іванович.....	303	Чугаєв Анатолій Андрійович.....	344
Таранов Георгій Пилипович.....	304	Шабаш Арнольд Леонович.....	345
Таранушенко Стефан Андрійович.....	305	Шад Йоганн Баптист (Іван Єгорович).....	346
Тимошенко Іван Федорович.....	306	Шарецький Болеслав Георгійович.....	347
Тимченко Йосип Андрійович.....	307	Шатилів Петро Іванович.....	348
Тихонович Микола Миколайович.....	308	Шатровський Олександр Георгійович.....	349
Толочинів Микола Пилипович.....	309	Шахбазі Тагі Аббас огли.....	350
Трінклер Микола Петрович.....	310	Шварцберг Яків Олександрович.....	351
Тронько Петро Тимофійович.....	311	Шевельов Юрій Володимирович.....	352
Троянський Станімір Любенов.....	312	Шевирьов Іван Якович.....	353
Трублаїні (Трублаєвський) Микола Петрович.....	313	Шевченко Василь Григорович.....	354
Туган-Барановський Михайло Іванович.....	314	Ширяєв Григорій Іванович.....	355
Турчанінов Микола Степанович.....	315	Шкуратов Юрій Григорович.....	356
Тютюнник Григій Михайлович.....	316	Шміт Федір Іванович.....	357
Тютюнник Григорій Михайлович.....	317	Шор Віктор Абрамович.....	358
Убийвовк Олена (Ляля) Костянтинівна.....	318	Шперк Густав Федорович.....	359
Узнадзе Дмитро Миколайович.....	319	Шрамко Борис Андрійович.....	360
Уміков Нерсес Захарійович.....	320	Штефко Володимир Германович.....	361
Усиков Олександр Якович.....	321	Шубніков Лев Васильович.....	362
Устинова Тетяна Іванівна.....	322	Шульга Микола Федорович.....	363
Федорець (Єзерська) Валентина Олександрівна.....	323	Шеглеєв Сергій Сергійович.....	364
Фесенков Василь Григорович.....	324	Шоголев (Шоголів) Яків Іванович.....	365
Філіппов Анатолій Петрович.....	325	Шукарьов Олександр Миколайович.....	366
Фоменко Данило Степанович.....	326	Юнаков Микола Миколайович.....	367
Фомін Сергій Петрович.....	327	Юшенко Олександр Іванович.....	368
Франк-Каменецький Захарій Григорович.....	328	Яблонський Олександр.....	369
Франковський Владислав Андрійович.....	329	Яворницький (Еварницький) Дмитро Іванович.....	370
		Якубович Микола Мартинович.....	371

Стисла бібліографія та джерела ілюстративних матеріалів.....	372
Список скорочень.....	373